

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRASOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrăg.

Nr. 68.

Joi în 10 (22) Maiu

1884.

Brașov în 9 (21) Maiu.

Intr'unul din numerele premergătoare amu dovedit cu argumente puternice, că agitațiunea contra noastră este condusă și nutrită de foile maghiare.

Directorul politic alu fôiei agitatore „Ellenzék“ are cutezanța a declară personalu în numărul dela 16 Maiu, într'unu articolu pe care l'amu reproducu erî, că corectă a fostu purtarea tinerimei maghiare din Clușiu, ba încă *pré moderatâ*.

Ciudatâ declarațiune!

In termenul de *pré moderatâ*, agitatorulu își exprimă nemulțămirea cu ceea ce s'a făcutu. Elu ar fi voitû mai multu, ar fi voitû pôte se curgâ sânge.

Și pentru-ce atâta ură și înverșunare contra noastră?

Pentru că vorbimû românesc, pentru că avemû societăți în cari ne cultivămû românesc.

Străinii, trăindû departe de luptele nôstre, pôte vorû crede că aici e o luptă de partidă, o luptă între cei dela putere și între cei din opozițiune.

Dér nu-i așa.

Aici nu e luptă nici chiar între stăpâni și desmoșteniți.

E mai multu: e luptă de rassă.

De la dualismû încôce Maghiarii au proclamatû pe față stîngerea némului românesc din Transilvania, Banatû și Ungaria.

Limba română a fostu cu desevêrsire alun-gată din comerciul publicu alu statului. Legea de naționalități de ei a fostu făcută, și totu de ei călcată în picioru și scosă din practică. Și totuși nu sunt satisfăcuți, pe câtă vreme mai audu glăsuindû românesc, fie în sate fie în orașe, mama cu copilul sêu, fratele cu sora, cărturarii cu opinca și opinca cu cărturarii.

Môrte dér Românilorû, decât nu vorû se fié Maghiari!

Ca môrtea pentru Români se sosescă cu pași mai grabnici, de doi ani și mai bine Maghiarii au înființatû mai în tôte comitatele societăți de maghiarisare.

In fața acestui pericolu, era o datoriă sacră a Românilorû se caute mijlôce de apêrare legală, ca se-și salveze naționalitatea.

După ce nu ne-a mai rêmăsû nimicû nebatjocoritû, nici limbă, nici naționalitate, nici biserică, trebuia se punemû umêrû la umêrû și se ne cultivămû și desvoltămû românesc, fără ca inimile nôstre se ni le înstrăinămû de iubirea cătră acestâ patriă, care e și a nôstră, nu numai a Maghiarilorû.

Pe cându noi luptămû pentru desvoltarea materială și intelectuală a poporului nostru și prin urmare pentru consolidarea patriei nôstre, faptele întemplate în zilele acestea în Clușiu, ne dovedescû din destulû că agitatori maghiari o subminéză.

E sciutû că numai popôrele culte și civilisate potû esistă, numai cultura adevêrată pôte se creeze unui statû unû viitorû sigurû.

Români pêtrunși de acestû adevêrû s'au hotărîtû se înființeze societăți pentru cultivarea lorû. O astfel de societate este și societatea „Iulia“, a studenților universitari Români din Clușiu.

In asemenea condițiuni sunt înființate tôte societățile nôstre de cultură.

Aceste societăți au statute îu regulă, revizuite și aprobate de ministerul de interne din Pesta, și sciutû este cu câtă sinceritate și lealitate le păzescû Românii de ori-ce înrîuriri, cari ar puté se le periclitaze existența basată pe lege.

Cu tôte acestea înaintea foilor maghiare agitatore este o crimă de a ne cultiva într'o societate românescă; este o slăbiciune și unû inconvenientu comisû de guvernû, decât suferé astfel de societăți, cari se îndeletnicescû cu ceteria, declamarea poesilorû lui Mureșianu, Alexandri, Bolintineanu și a altora; este o curată nebuniă în fine din partea legiuitorilor un-guri, că mai toleréză se esiste, fie și numai pe hârtie, nisce legi, după cari formarea unorû asemenea societăți de lectură este permisă.

Agitatori, în frunte cu „Pesti Naplo“ și „Ellenzék“, au isbitû se aște spiritele în contra societăților literare române. Inceputul l'au tăcutû cu societatea „Iulia“, pentru ca se termine cu celelalte.

Mergêndû înainte totû așa, ne putemû aștepta ca într'o bună diminețâ pandurii se ne închiță și bisericile, ca se nu ne mai putemû închină românesc; ne putemû așteptă se fimû arestați din casă și de pe strade pentru că vorbimû românesc.

Ei bine, pregătescă puternicii țilei temnițe pentru trei milioane de Români, decât le dă mâna!

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.“)

Pesta, 21 Maiu. — Rescriptul regalû privitorû la convocarea Reichstagului pentru 25 Septemvre s'a subscrisû deja. Alegerile generale s'au fixatû de cătră ministrul de interne pentru zilele de 13 până la 22 Iunie.

Parisû, 21 Maiu. — Guvernul a hotărîtû ca proiectul în privința măririi taxelor vamale pentru importul fâinii și vitelor cornute se se presinte camerelor. La întrunirea acestora Ferry ceti declarațiunile privitoare la cestiunea Tonkinului și la convențiunea încheiată în Tiencin.

Madridû, 21 Maiu. — Camera Cortesilorû s'a deschisû.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans.“

Clușiu, 20 Maiu.

Maiulul junimei române universitare din Clușiu, anunțatû pentru 24 Maiu, se amânâ pe timpû nedeterminatû. Ședința generală însă se va ține în ziua indicată în localitatea societății „Iulia.“ Secretarul.

Biuroul telegrafic din Pesta ne-a fostu informatû rêu dicêndû, că s'a închisû societatea „Iulia“ din causă că s'ar fi ocupatû cu politica contra statutelorû.

După informațiunî sigure ce le avemû dela Clușiu în societatea „Iulia“, nici odată nu s'a făcutû politică și de aceea nici n'a pututû fi disolvată din cauza acêsta.

Red. „Gaz. Trans.“

„Gazeta“ și „Pester Lloyd.“

In articolul nostru de erî amû spusû că amû adresatû d-lui șefredactorû Dr. Falk dela „Pester Lloyd“ o telegramă, în care ceremû se revôce cele scrise în articolul sêu de fondû relativû la una din felicitările nôstre, dicêndû că

ea arû fi conținutû cuvintele următoare: „Trageți cu biciul de focu peste pielea Maghiarilorû.“

Reproducemû dar acea telegramă ce a trimis'o șefredactorul „Gazetei“ și care a fostu publicată de țiarul oficiosû din Pesta, împreună cu observațiunile ce le face „Pester Lloyd.“

Primimû dela șef-redactorul „Gazetei Transilvaniei“ telegraficû următorea declarațiune:

Brașovû, 19 Maiu.

In articolul de fondû din Nr 136 alu stimabilului d-vôstră organû afirmați, că „Gazeta Transilvaniei“ ar fi publicatû o telegramă de felicitare, în care s'ar fi țisû: „Trageți mereu cu biciul de focu peste pielea Maghiarilorû.“ Declarû categoricû că în țiarul meu niciodată nu s'au întrebunțatû asemenea cuvinte față cu concetățenii nôștri Maghiari. Vê rogû dér ca în interesul adevêrului se bine-voiți a revocâ imediatû acea afirmare care pune pe unû falsû têrêmû politica Românilorû.

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactorû-șefû alu „Gazetei Transilvaniei“.

Luămû cu satisfacțiune actû de acestâ declarațiune, care ne a sositû cu puținû înainte de miezul noptii. Autorul articolului de fondû respectivû va sci se arête isvorul, din care a luatû citațiunea în cestiune.

Suntemû curioși se vedemû cum se va justifică scriitoriul articolului din cestiune, dér pretindemû dela dênșulû, ca dela unû omû de onôre, ca fără întârziere se arate isvorul de unde a luatû tendențiosa citațiune din cestiune, siguri fiindû, că nu noi vomû fi aceia, cari vomû rêmâné de minciună.

Cronica țilei.

D. Șefû alu țării Brașovû bine voiesce a pune în vederea publicului, că circulațiunea de diminêță a trenurilor de persône între Brașovû și Predelû nu se va începe la 20 Maiu, după cum se anunțase, ci la 1 Iunie, cândû vorû avé și legătură cu cele române la Predelû.

Duminecă în 13 (25) Maiu. Societatea sodalilor Români din Brașovû va face o excursiune în stejerișû; petrecerea va fi cu dansû. Plecarea va fi precisă la ôra 1 de la gimnasiul românû.

Din Clușiu ni se scrie că locotenentul în rezervă Nicôră, care cu ocasiunea scandalului din grădina „Stadler“ din Clușiu ceruse asistența armatei, a fostu insultatû în modû brutalû de unû studentû în dreptû maghiarû; și a cerutû satisfacțiune provocândul.

Asêră s'a datû opera „Ebra.“ Proverbulû țice: „De ce ție frică nu scapi, și încă odată ne-amû pututû convinge de adevêrulû lui, căci trupa D-lui Dorn nu a scăpatû de fiasculû, de care ne era frică, că ilû va face. Ne mirămû forfe multû de directorul Dorn, care mai bine își cunôsce personalulû și puterile, că i-a fostu posibilû a împărți rolurile în acêsta operă.

Dela primulû actû toți cântăreții pœreă a-și fi consumatû tôte puterile, și mai alesû basulû (Cardinalul Brongi) își perduse cu totulû rêsufletulû. Nu voimû se facemû critica cântăreților, fiind-că ei nu sunt de vină decât directorul le impune roluri imposibile pentru ei ci vomû țice numai, că nu amû dorî se asistămû încă odată la o luptă așa de crâncenă, între voință și nepuțință. Mâne Joi „Don Joan“ de Mozart. Dorimû succesû mai bunû! (?)

„L' Indep. roum.“ comunică, că Joia viitoare, 10 (22) Maiu cu ocasiunea aniversării încoronării se va serba unû Te-Deum în cadetrala catolică din Bucuresci.

Tribunalul de resboitû din Badajoz a începutû procesul intentatû în contra insurgenților din Augustû, anulû trecutû. Acusatorul publicû propune pedêpsa cu môrte la 153 ofițeri și subofițeri, 21 căprari și 4 civili.

Scandalul din Clușiu și ȋiarele din Romănia.

Să lăsamă să vorbescă mai ăntăiu unul din organele partidei dela putere.

„Telegraful“ din Bucuresci scrie:

E durerosă pentru noi să fimă martorii neînțelegerilor crescănde dintre Romănia din Ungaria și Maghiari. Amă vorbită în mai multe rânduri în aceste colone despre chipulă, cum pacea și liniștea ar pută intră acolo, unde acum ura domnesce cu spumele ei, și cum în loculă lupteloră sterpe și uriciose, munca producătoare ar face din Ungaria unulă din statele cele mai prospere și liniștite. Scenele petrecute în Clușiu, cu ocașunea aniversării ȋilei de 3 Maiu 1848, ne-au umplută de durere; speramă ună momentă, că tinerimea ungară, odraslă vīgurosă a unui poporă cavaleră, uităndă ura veche și fără rașione, va întinde, ea celă puțină, mână Romăniloră, cu cară trăsece în același pată; ne făceamă ilusiunea, că generașunea nouă, mai liberală ca bătrăni, cari au făcută pe 48, voră forță, prin atitudinea loră, mână părinșiloră pentru a îndreptășii nașionalitășile atătă de încercate de sub corona S-lui Stefană. Modulă, cum s'a purtată tinerimea universitară ungară din Clușiu, cu ocașunea ȋilei de 3 Maiă, ne-a scosă din inimă acestă ilusiune. Ne-a fostă dată să vedemă, că Ungurii, tineri ca și bătrăni, culșii ca și incolșii, n'au făcută nici ună progresă în acestă privinșă și că ei, cari au ajunsă să stimeze și să iubescă pe evrei, urăscă ca și acum ună secolă pe Romănia muncitoră și leală, cari contribuescă în parte egală cu Ungurii la sarcinele statului.

Dămă mai la vale versiunea ȋiarului oficiosă, »Pester Lloyd«, asupra celoră petrecute în Clușiu, împreună cu apreciașile sale. E dreptă prin urmare să lăsamă cuvântulă și unui ȋiară romănă »Gazeta Transilvaniei«, chiar în acestă locă...

ȋiarulă francesă din Bucuresci „L'Independance Roumaine“ scrie:

»Maghiarii aă dată o' nouă probă de barbariă și »inoleranșă loră și au dovedită odată mai multă lumei »că pacea între Maghiari și Romăni e cu neputinșă, »cătă timpă aceștia din urmă nu-ș voră fi căștigată în »tręga loră libertate nașională.

»S'a petrecută în Clușiu, capitala Transilvaniei, »ună taptă, care trebue să misce adăncă nașunea romănă de dincolo și dincăce de Carpașii.«

Apoi într'altă parte continuă:

»Acestă insultă adresată tuturoră Romăniloră cere »o reparașione... Deocamdată rezultă din acestă »faptă, că deși sunt o miă de ani decăndă hordele lui »Atila au invadată Europa, imprăștiăndă în trecerea »loră orore și terore, ar crede cineva, că aă fostă numai »eri. De o miă de ani descendenșii acestoră horde sunt »în Europa, și încă n'au făcută nici ună pasă cătră »imensele progrese ale civilizașionei umane. Aă rămasă »barbari și sėlbatici, fanatici și intoleranșii, și așa voră »rēmănă totdeuna. D. M. Pulsky ȋicea deunăȋi, rēs- »punșendă la unulă din articolișii noștri, că a fostă feri- »cită d'a vedă, că nu există Romănia irredentă.

»Decă amicii d-lui M. Pulsky continuă a provocă »pe Romănia Transilvaniei, cum aă făcută la Clușiu, de »sigură voră fini prin a produce o agitașione, care va »silă să se creeze ună partidă irredentistă.«

„Romănia Liberă“ din Bucuresci ȋice:

»A ajunsă la culme terorismulă maghiară!

»Tinerimea romănescă de la univesitatea din Clușiu, »din nenorocire destulă de mică la numără, serbăndă

ȋiua de 3/15 Maiu, a fostă insultată și maltratată de »cătă studenșii ungară în numără de peste 7—8 sute, »secundașii de lăpdăturile plebei unguresci.

»Eă unde au ajunsă lucrurile peste munșii. Teror- »ismulă e mai mare de cătă în nefastele vremuri de dina- »inte de 1848. Ungurii, avēndă puterea în mână, ilă eser- »citășă în modulă celă mai odiosă. *Vae victis!*

»Și la noi, unde Ungurii sunt niște străinșii venișii »să nu piară de fōme, la noi, în țera noastră, tolerămă »conciliabile unguresci, tolerămă adunărt, în cară se pro- »pagă hula de noi, tolerămă, ca stęgulă ungurescă să făl- »săie ca în capitala lui Arpadă.

»Și dreptă recunoscășă, Romănia, cară peste Car- »pașii sunt acasă la dinșii, pe moșia loră strămoșescă, »nu-ș potă petrece, sub regimulă sėlbatică ală Unguri- »loră, nici c' ușile închise!

»Unde amă sșunsă? Ce va fi de noi?

»Terorismulă maghiară s'a desvoltată peste Carpașii »după gradulă de-a pune în pericolă și viașă oră carui »Romănă.

3 (15) Maiu la pōlele Munșiloră.

Domnule Redactoră!

Cetirea întēplăriloră neășteptate din Clușiu ne grăbesce a vē descrie pre scurtă serbătōrea ȋilei de 3 (15) Maiu. Acestă o facemă cu atătă mai vētosă, ca se-șă pērdă cei din Clușiu ilsunile, că dōră numai inteligenșă romănă din Clușiu și din alte orașe sēmte, vorbesce romănesce și-șă apēră drepturile nașionale.

Noi Romănia din Ighiu încă înainte de cei din Clușiu serbamă în totă anulă ȋiua de 3 (15) Maiu, acum încă voimă să dovedimă, că cei din Clușiu nu sunt singuri, și că lungă e șirulă și mare e numărulă celoră nemulșumișii și indignașii cu sōrtea presentului, și ca să arătămă că cu cătă mai multă domni maghiari vēră a năbușii sērșitulă de nașionalitate ală cărturariloră romăni, cu atătă mai tare se deșteptă consciinșă nașională în poporă.

Au nu șciū bătăușii din Clușiu, că prin opunerea unei puteră se nașce nouă putere, și că din grăunte se nasce spiculă?

Dovadă, că viuă e consciinșă nașională în poporă, este serbarea nașională a poporului romănă din Ighiu ținută în 3 (15) Maiu. Ca în toșii anii astfelă și acum încă din presera ȋilei s'a anunșiată prin tragerea clopoteloră, că ȋiua următōre e ȋi de serbătōre.

Poporulă romănă din tōte părșile, putemă ȋice cu laudă în numără multă mai mare ca de altă dată a alergată la biserica gr. or. din locă, unde s'a ținută de astă dată servișulă divină, ună servișii întru eterna memoriă a celoră căȋușii pentru libertate și ună părăstasă prin trei preoșii. S'a ținută spre a arăta insēmăntatea ȋilei și datorinșele nōstre față de ea, o vorbire, care cu cea mai profundă atenșione a fostă ascultată și de dlă pretore Köblös Miklos, asistăndă dela incepută până după finirea vorbirei ținută de proprietariulă Nicolau Florescu.

Atătă mângăiere potă avē cei insultașii de fanaticii din Clușiu și ofenșaașii în modă necultă, că și noi pre la sate suntemă pușii sub paza polișienescă.

După acestea vē rugămă a primi următōrea

Felicitare.

Pentru neobosita stăruinșă, jertă și perseveranșă ce ai adusă pe altariulă nașionei romăne, prin rēdicarea »Gazetei« la fōie cuotidiană, — noi toșii, cari amă sēr- bătōrită aici la pōlele munșiloră apusenă ȋiua de 3 (15) Maiu vē felicitămă și-șă urămă viēșă îndelungată și să ajungeșii sănătōșii cătă mai curēndă la ținta care d'in- preună cu intręga nașione romănă o dorășii, și vē asi-

gurămă de nestrămutata nōstră credinșă și stimă pentru principiile ce apērașii, căroră aderămă urmăndă-șii și noi resolușii până în fine.

În numele asistenșiloră la serbare.

Basiliiu Andrea,
preotă rom.

Nicolau Florescu,
proprietară.

Adunarea alegētoriloră romăni în Lipova.

Lipova 6 (18) Maiu 1884.

În adunarea electorală conchiemată pe astăȋi, amă alesă ună comitetă electorală de 23 membri; ēr de delegașii pentru adunarea generală a alegētoriloră romăni ce se va ține la Sibiu, pe Domni: Davidă P. Simonă, comerciantă și Nicolau Pasta, proprietară.

Adunarea alegētoriloră romăni în Gibou.

Selagiu, luna lui Maiu 1884.

Stimate D-le Redactoră! Cum vēdă, încă nu ții s'au relatată despre conferinșă alegētoriloră romăni din cerculă electorală ală Dioșodului, insē ca nu cumva onor. publică să cugete, că noi ceșii de aici dormimă, uităndă-ne de datorinșă nōstră și rēmănēndă indiferenșă față de curentulă fapteloră, ce se petrecă în tōte unghiurile locuite de inimă romăne, imă țină de datorinșă a aduce la cunoscășă publică, că conferinșă și la noi s'a ținută în orașelulă Gibou la 24 Aprile. De președinte conferinșă a alesă pe d. Ioană Popă, proprietară în Domni, ēr de notară pe d. Gavrilă Carabeșă preotă în S. Odorhei, astfelă constituită după mai multe desbateri conferinșă a alesă doi delegașii pentru conferinșă generală ce se va ține la Sibiu, în persōnele d-loră Alesandru Dragomiră avocată în Zelău și Clemente Popă preotă în Bredu. Totodată a votată mulșamită și recunoscășă foiloră: »Gazeta Transilvaniei« »Observatoriulă« »Luminatoriulă« și »Telegrafulă Rom.«, pe timpulă cătă a fostă redactată de părintele N. Cristea. Cu bucuriă vē noteșă și aceea, că la noi programa consortiuluiă frățietășii nu-ș află aderenșii. Dēe Dumneșeu, ca până încă este în lęgănu se-i vedemă apunerea. Ună alegētoră

»Pester Loyd« și conferinșă din Sibiu.

Organulă oficiosă »Pester Loyd«, precum amă amintită în numărulă de eri, scrie următōrele relativă la viitōrea conferinșă din Sibiu a Romăniloră:

»Nam da nici o insēmăntate întēplăriloră din Clușiu, decă n'ar coincide cu pregătirile pentru marea conferinșă a Romăniloră în Sibiu. Acestă conferinșă e pregătită în modulă celă mai curiosă posibilă. De obicei, cătă se prepară o adunare politică, organizatorișii acesteia caută să publice cătă mai esactă timpulă și loculă; în casulă de față, conducētorii se silescă să inșele opiniunea publică și să păstreze data intrunirișii ca ună secretă pentru părșii... Aceste inșelări copilăresci nu ne interesășă de locă. E tristă insē că poporulă, așa de inteligentă și capabilă a se cultivă politicesce, se lasă a fi condusă de nisce vorbăreșii deșertă, pentru cari politica e o meseriă ce n'ō pricepă.»

»De multă vreme acestă domni nu s'au arătătă atătă de nemēsurășii ca după constituirea partidei romăne moderate din Budapeșta, și acestă o privimă ca ună semnă din cele mai favorabile pentru noua partidă. În momentulă, cătă se gășiră politicișii romăni, cari pe terenulă realitășii lucruriloră, să țințescă la o înșelegere asupra dorinșeloră conașionaliloră loră, intransigenșii și terorișii simșiră, că terenulă le fuge de sub picioră. Furia fără margine, cu care atăcară noua partidă, pentru a o

FOILETON Ū.

Satulă cu comorile.

Novelă populară.

(Urmare.)

În chipulăacesta toșii sērăcii, de altminterea părăsișii, ișii căpētară cătă un prietină, cătă un părinte, cătă ună āngeră de pază, căroră le rēmănea recunoscētoră în tōtă viēșă.

Acum eră întrebarea; de unde să se ia hrană și îmbrăcăminte pentru sērăcii? Venitulă din fondulă sērăciloră nu eră de ajunsă.

»Deu ar fi tristă lucră,« ȋise atuncă Alexandru, »ar fi tristă, cătăndă ōmenii sănătōșii nu și-ar pută căștigă cu mânăle pânea de tōte ȋilele. Uitașii-vē, din toșii sērăcii, atătă cei din spitală, cătă și cei cari locuescă pe la casele loră formēșă ōre-cum o singură familiă, prin urmare trebue să lucre unulă pentru toșii și toșii pentru unulă. Cei de pe la casele loră trebue să lucre peste sēptēmănă lucrulă, ce li se imparte, cei din spitală, afară de Dumineca și sērăbtōrea, trebue să lucre cătă optă cēsuri pe ȋi.»

Așa se și făcū.

Cela-ce nu voiă să lucre eră închisă într'ō casă întunecōșă, care n'avea nici o ferēștră. Aci i-se dă de hētū apă rece, ēr de mănăcare cartofi reci și fără sare, care nu-i mai mănă nimeni. Nu tocmai plăcute bucate. Din contră cela-ce lucră avea pe fie-care ȋi mănăcări calde, ba odată pe sēptēmănă chiar și carne. Cine vrea să fie harnică și afară de cele optă cē-

sură putea să-șă căștige și bani. Marfa lui o vindea institutulă și banii i se punēu în casa de păstrare. În modulă acesta ișii adunau cătă o sumă destulă de insēmănată. — Cela ce blăștamă, oră inșură, cela ce vorbiă lucruri necuviinșioșe sēu nu ținē rēnduēlă, acela eră dusă în casa întunecōșă, fără nici o îndurare. Din potrivă cela ce trăia liniștită și cu cinște, avea nădejde să i se îmbunățășescă sōrtea. Putea ajunge în spitală ună supra-vegētoră sēu chiar economulă spitalului. Pentru că din cei mai de trēbă se alegeau inspeștorii, cari gri- jau de lucrări, de purtarea altora, de curățeniă și rēnduēlă. Inspeștorii împărșășiau tōte economului, care asemenea eră din cei din spitală. Economulă pre- cum și bucătăreșele erau scutișii de oră ce lucră de rēndă; supravegētorii erau numai patru cēsuri datori să lucreze pentru institută. Ce lucrău mai multă eră noroculă loră. Tot astfelă bucătăreșele. Irina eră inspeștōra cea mai mare asupra bucătăriei. Ea deprin- ja de fieră două femei sērăce. Altă femeia sērăcă gri- ja de rufe, de îmbrăcăminte și de uneltele celoră din asilă. — Astfelă toșii sērăcii din spitală trebuiau să-șă alegă una din doue: ori casă întunecōșă ori speranșă de înaintare, va să ȋică totulă eră alcătuită pentru binele loră.

Lucră pentru sērăci se gășea în tōtă vreme. În-ainte de tōte toșii sērăcii împreună trebuiau să lucre gră- dinile și locurile de câmpă ale spitalului, să samene bu- cate, fasole, mazăre, salată, cēpă, cartofi, cānepă, ină și altele, afară de acestă trebuiau să lucre și hotarulă care lă luase institutulă în arēndă de la sată. Folosulă par- celoră inșă, împărșite de la comună, ilă trăgea fie-care

familiă pentru sine, dar așa că mai întēiu i se subtrăgea datoria cătră asilă pentru mănăcare, haine și locuinșă, ce întrecă putea epitropulă să vēndă și banii să-i pună la păstrare.

Mai cu sēmă bărbății trebuiau să dirēgă drumu- rile, să curețe fântănele, să tragă șanturi, ca să se scur- gă locurile mocirlose din pădure, se tae și se crepe lemne pentru sine, în pădure pe unde să rărea arborii să plan- teze brașii, fagi și stejari tineri, trebuia să mai îndepl- nescă totă felulă de lucrări, de zidăria și tēmplăria pentru repararea caseloră loră. Cătăndă eră vreme urită sēu ērna bărbății aveau cu multă mai multă de lucră. În timpulă acesta cei ce se pricepeau la strungărită, cei ce șciū să umble cu gilăulă și cu ferēștrăulă, trebuiau să lucre totă felulă de unelte de casă, de bucătăria, de câmpă și altele. Unii învēșau a țese ună felă de pănură țērănescă, fōrte trainică, oră țeseau pănșă de ină și de cānepă. Eră-vēră, totă de-a-una lucrău cătăva rēșbōe de țesută.

Femeile, chiar și bărbății familieloră sērăce, tre- buiau să ajute la lucrulă câmpului, cătăndă nu ajungeau bărbății, trebuiau să curețe și se cārpescă rufe și hai- nele tuturoră sērăciloră, să tōrcă lână, cānepă și ină, oră să depene pentru țesetorișii și alte mai multe.

Toșii lucrău pentru unulă și unulă pentru toșii. Și sērăciloră le mergea așa de bine în cătă mai trecură la ei cătăva familiă, cari mai nainte, cătăndă eră vorba să-i pună la ună locă cu sērăcii, ȋiseră că ele se potă sus- ține fără cerșitoră și fără ajutoră din partea comunei.

(Va urma)

descurăgia și discredita, e cea mai bună dovadă, că dorințele poporului român, în afară de cercul politicilor de meserie, sunt îndreptate în aceeași direcțiune cu ale noii partide. Românii transilvăniți se pregătesc din ce în ce mai mult pentru primirea unei politici nouă, care se nu readeștepe în fie-care momentu amintirile resboiului civil. Acastă mișcare e o realitate și agitatorii, cari probabil vor conduce încă cea mai mare parte a conferinței din Sibiu, nu vor pute schimbă lucrurile. O naționalitate atât de numerosă și de cultivată politicesce ca cea română e peste puțină se persiste pe calea pasivității, care o împedecă se se folosescă de binefacerele statului. In momentul cându Românii se vor hotărî se se reintorcă pe terenul Constituțiunii, toate avantajele vieții constituționale le vor sta deschise. Nici unu motivu seriosu nu-i pôte impedece se intre pe calea arătată de conferința din Budapesta, și sperăm, că Românii vor părăsi căile anihilareii politice alipindu-se la curențulu inaugurat sub auscipii atât de frumoșe in Budapesta.

Năluciri și spaimă'n vis.

„Ellenzék“ de ađi, ocupându-se din nou cu societatea Iulia dela Clușiu, blamază poliția și organele guvernului d'acolo, că n'au urmăritu pasu cu pasu pe membrii ei, spre a se informă despre lucrările lor dacoromâne. Acusările aduse poliției și guvernului le ilustrază citatulul ăiaru cu următoarea nălucire și spaimă'n vis:

„Unu funcționarū de înaltă poziția din părțile Transilvaniei, ăice „Ellenzék“, a raportatū guvernului că toate ținuturile Transilvaniei sunt încunjurate cu unu lanțu de conspirațiunii irredentiste dacoromâne.“

„Agenții secreți ai Daco-României au pregătitu părțile Transilvaniei, ca cu ajutorul unei eventuale încurcături internaționale, se înceneze resboiul civil și se introducă o nouă organizare de stat.“

„In biurourile comitetelor secrete stau gata planurile privitoare la organizarea administrativă, militară, a prefecturilor, comandantilor, și chiaru persoanele pentru deosebitele posturi sunt deja desemnate.“

„Inaltul funcționarū de care vorbimū și-a exprimatū temerea in privința acestorū agitațiuni și a cerutū celorū in dreptu ca se dispună a se face cele mai severe cercetări.“

„Din partea celorū dela guvernū însă s'a răspunsū că toate aceste informațiuni nu sunt decâtu efluxulū unorū vedenii și n'au făcutū nimicū, cu toate că numitulū funcționarū de înaltă poziția este chiaru omulū de încredere alū guvernului.“

Primirea in academia de marină.

Cu inceputulū anului scolasticu viitoru, 16 Septembrie, voru fi de ocupatū in academia de marină c. r. din Fiume mai multe locuri de elevi nesolvenți, semisolvenți și solvenți.

Primirea se face atât in anulū I, câtu și in II și III.

Condițiunile generale de primire sunt*):

a). Calitatea de cetățenū austriacu seu ungaru streinii trebuie se aibă pre-inalta concesiune a Maiestății Sale c. r. apostolice, — aptitudinea corporală atât pentru educațiunea militară câtu și pentru viitor: servicii pe mare;

b), purtare morală corespunđătoare;

c), se fi implinitu 14, der se nu fi trecutū de 16 ani, spre a intră in cursulū I, se nu fi trecutū de 17 ani pentru cursulū II, și de 19 pentru cursulū III; și

d), studiele absolvate cu succesu generalu multămimitorū și adecă: pentru anulū I se cerū cele patru clase inferioare, pentru alū II șese clase, și pentru alū III optu clase gimnasiale seu reale, seu ale unui institutū de rangulū acestorū școle.

Ca nesolventu (cari nu plătescū) au dreptulū a intră: fi de oficeri, de ampoiați militari, de curte seu civili.

Solvenți (cari plătescū) potū fi primiți fii de cetățeni ai monarhei austro-ungare, cari implinescū condițiunile prescise.

Taxa de alimentațiune pentru unu solventu face in

*) Condițiunile de primire complete și tipărite se potū căpăta prin L. W. Seidl și fiu in Viena, și la cerere se dau și de către admiralitatea c. r. a portului din Pola, de către comanda cercului maritimū din Triestu și de către comanda academiei de marină din Fiume.

ștū timpū 800 fl., pentru unu semi-solventu (cari plătesc jumătate tacsă) 400 fl. pe anu. Din taxa de alimentațiune, care se solvesce anticipativu in douē rate, la 16 Septembrie, și la 16 Martie, comandai academiei de marină, se întempină toate speșele pentru elevi in institutū.

Acei aspiranți, cari se alegū dintre cei competenți spre primire, trebuie se se supună la unu esamenū de primire in Fiume. Acesta cuprinde pentru intrarea in anulū I: a), limbă germană, b), matematica, c) geografia și istoria, d), științele naturale. — Aceste obiecte se cerū in mēșura aceea, in care se predau in cele dintăi patru clase ale unei școle medie.

Esamenulū de primire pentru anulū II. III. cuprinde acele obiecte, cari se propunū in anulū I. respective II. alū academiei de marină. In privința limbii esamenulū este obligatū numai din limba germană și francesă seu anglesă. — Cunoscerea armelorū seu exercițiile marine și militare practice nu se cerū la acestu esamenū.

Esamenele de primire incepū la 10 Septembrie și aspiranții aleși voru fi de timpuriu conchiamați la Fiume.

Instrucțiunea in academia de marină dureză patru ani. După absolvarea cu succesu a anulū IV. elevii voru fi denumiți cadeți de clasa II.

Pentru fiecare elevu are se se depună in cursulū celū mai inaltu adecă IV, de odată cu rata (căștiulū) din urmă a taxei de alimentațiune și suma, ce se va ficsă in totu timpulū pentru armătură (echipare), pentru casulū de a eși cadetū de marină. Echiparea elevilorū nesolvenți și a alumnilorū se face de către erarū.

Suplicele pentru primirea in academia de marină c. r. au a se adresă la Ministeriulū de resboiū imperialū c. r., secțiunea marinei, in Viena. Persoanele aflătoare in serviciulū statului (curții) inainteză suplicele lorū prin autoritatea superioară, ără persoanele private prin cea mai de aproape comandă militară de piață, de stațiune, de întregire. Suplicele trebuie se sosescă la adresa lorū celū multu până la 10 Augustu.

La ele au a se adauge: 1. Certificatū de botezū, 2. Certificatū de domiciliu, ăr decă acesta lipsesce, are a se procură până intr'unu anu, 3. Atestatū medicalū militarū, 4. Actū de vaccină (altoire), de cumva vaccinarea (altoirea) nu este confirmată in atestatulū medicalū. 5. Toate atestatele studiilorū din școlele medii dimpreună cu atestatulū de pe semestrulū ultimū.

Viena, in Aprile 1884.

Dela Ministerulū de resboiū imperialū c. r.,
secțiunea marinei.

Apelū.

In numele Reuniunii române de lectură din Temișora, pre basa decisului adunării generale din 9 Martie, și a comitetului din ședința lunară 6 Maiu a. c., subsemnatulū Presidiu își ia îndrăsnela a apela către onorații domni autori români, ca se binevoescă a dona câte unu esemplarū din opurile lorū, pre sēma bibliotecii acestei Reuniuni. Deasemenea suntū rogați toți domni și dōmnele, cari posedū biblioteci seu cărți disponibile, ca se binevoescă a spenda câtū mai multe cărți, mai alesū: științifice, beletristice, literare, pedagogice, religiōse-morale și economice, in orī ce limbă, spre inavuțirea bibliotecii Reuniunii acesteia. Reuniunea are o colecțiune fōrte mică de cărți, și cu bucuriă s'a observatū interesulū viu alū publicului românescū către lectură, priu imprumutarea opurilorū. Acesta este unu îndemnu mai multu, ca se apelămū la bunăvoința onoraților domni autori și donatori benevolū, cărora credemū, nū trebuie se le motivămū mai pre largū necesitatea acestorū biblioteci, precum și folosulū culturalū celū aducū publicului; atāta însă suntemū constrinși a mărturisī, că mijlōcele materiale ale Reuniunii, nu sunt atātū de favorabile, ca pre calea mai scurtă a prenumerațiunii, se se pōtă inmulți biblioteca Reuniunii. Comitetulū din partea sa nu va uita a-și da tributulū seu de recunoscință atātū față cu domni autori, prin recomandarea opurilorū lorū la sprijinirea publicului, câtu și față cu toți ceialalți donatori binevoitori, prin publicarea la timpulū seu in ăiarele naționale.

Din ședința comitetului ținută in Temișora la 6 Maiu st. n. 1884.

Petru Oprisiu,
președinte.

Georgiu Traila,
secretarū.

MODELŪ DE EDUCAȚIUNE.

Nu e ăi dela Dumneđeū, in care ăiarele maghiare se nu trîmbețe in lumea mare că națiunea maghiară e „Mesia“ ce va mântui popōrele Orientului de sēlbătăcia și barbaria in care zacū.

Și ca se nu credă lumea că educațiunea maghiară e o minciună, dămū aci unu esemplu de modulū cum Orientulū va fi civilizatū.

Inceputulū l'au făcutū cu ocașiunea scandalului dela Clușiu. Mai alesū, ei s'au produsū, in a cāntă și declamă la adresa Românilorū o poesiă, modelū de cultură și civilizațiune in grădina „Stadler“ din Clușiu, unde elevii dela șola română din Gelău, serbându „Maialulū“, grădina era plină de dōmne și domnișōre române. După cāntarea și declamarea acestei poesii, care pōte fi premiată de „Zuluși“, Maghiarii demonstranți strigau câtū putēu: Sē trăiască Ungaria indepentă! Trăiască institutulū de cultură, Universitatea maghiară din Clușiu!

Reproducemū acestă poesiă in textulū ei ungurescū și in traducere română, germană și francesă.

Kerek ez a zsemle, Tedd vad oláh zsebre, Dugd be vele szádat S tiszteled a hazánkat: O, te бүdös bocskor!	Kerek ez a világ, Sok helyt nyilik virág, Oláhnaк csak egy a: Bitofa fa virágja. O, te бүdös bocskor!
---	---

Kerek ez az ország,
Tiszta magyar ország:
Ki ellene bődül,
Kergesd ki e földröl,
Azt a бүdös bocskort.

Rotundă'i franzela acestă,
Pune-o, Romānū sēlbaticū, in buzunarū,
Astupă'ți gura cu ea
Și cinstesce patria noastră:
O, tu opincă puturosă!

Rotundă e lumea acestă,
In multe părți crescū flori,
Pentru Romāni nu e decātū una:
Flōrea furcilorū.
O tu opincă puturosă!

Rotundă'i țera acestă,
Țēră curatū maghiară;
Celū ce urlă contra'i
Gonesce'lū de pe acestū pământū,
Pe acea opincă puturosă.

Rund ist diese Semmel, Rund ist diese Welt,
Stek' sie, wilder Walach, Ueberall wachsen Blumen,
in deine Tasche, Dem Walachen wächst nur
Stopf' dir das Maul damit eine:
Und ehr' unser Vaterland! Das ist die Galgenblume
O, du stinkender Bindschuh! O, du stinkender Bindschuh!

Rund ist dieses Land,
Rein magyarisch' Land;
Wer dawider heult,
Jagd ihn fort von hier,
Diesen stinkenden Bindschuh!

Rond est ce petit pain
Mets-le dans ta poche, valaque sauvage.
Bourre en ta bouche
Et vénère notre patrie à nous:
Oh! Toi, puante savate!

Rond est ce monde
En beaucoup d'endroits éclosent des fleurs,
Pour les valaques ils n'en écrot qu'une seule:
C'est la fleur de la Potence.
Oh! Toi, puante savate!

Rond est ce pays-ci,
Pays hongrois pur-sang;
Celui qui rugit contre lui
Chasse-le de sur cette terre
Cette puante savate là!

Diverse.

Unu binefăcētorū originalū. — Primarulū Vienei a primitū unu pachetū conținēndū o sută mii florini.

Acestū pachetū era insoțitū d'o scrisōre in care se ăicea că acestă sumă se fie întrebuintată pentru o fundațiune de caritate.

Pachetulū mai conținea încă o scrisōre, care nu trebuie se fie deschisă de câtū in 1890.

Donatorulū doresce se păstreze anonimulū, și rōgă a nu se face nici unu demersū seu anchetă prin care ar putea se fie cunoscutū.

„Dem.“

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 20 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.60	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	92.10	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.—
Rentă de hârtie 5%	88.90	Imprumutul cu premiu ungar.	116.50
Imprumutul căilor ferate ungare	142.25	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	114.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungar. (1-ma emisiune)	96.60	Renta de hârtie austriacă	80.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungar. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	81.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungar. (3-a emisiune)	102.40	Renta de aur austr.	101.90
Bonuri rurale ungare	101.50	Losurile din 1860	136.—
Bonuri cu cl. de sortare	100.75	Acțiunile băncii austro-ungare	854.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.—	Act. băncii de credit ungar.	316.25
Bonuri rurale transilvane	100.50	Act. băncii de credit austr.	315.90
		Argintul — Galbin	
		impărătesc	5.73
		Napoleon-d'or	9.67 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.65
		Londra 10 Livres sterlinge	122.—

Bursa de București.

Cota oficială dela 6 Maiu st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94	vënd. 95
Renta rom. amort. (5%)	94 7/8	95
convert. (6%)	98 1/8	100 3/4
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	32	34
Credit fonc. rural (7%)	104	105 1/8
" " (5%)	92 1/2	93 3/4
" " urban (7%)	103 1/2	104
" " (6%)	99 1/3	100
" " (5%)	90 5/8	90 1/2
Banca națională a României	1447.	1450
Ac. de asig. Dacia-Rom.	345.	372
" " Națională	234.	
Aur	3.40%	3.65
Bancnote austriace contra aur	2.09.	2.00

Cursul pieței Brașov
din 21 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.28	Vënd. 9.29
Argint românesc	9.22	9.25
Napoleon-d'or	9.62	9.65
Lire turcesce	10.85	10.89
Imperiali	9.84	9.89
Galbeni	5.62	5.65
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI”
ZIARŪ CUOTIDIANŪ.

Abonamente

se pot face la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
” ” ” 1/2 ”	6 ” ”
” ” ” 1/4 ”	3 ” ”
Se acordă abonamente și lunare cu	1 ” ”

Pentru România și străinătate pe an	36 franci
” ” ” 1/2 ”	18 ”
” ” ” 1/4 ”	9 ”

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiescă a ne da lămurit adresă, ca trimiterea ziarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . . . —, 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
” ” ” 5—8 ”	15%
” ” ” 9—11 ”	20%
” ” ” 12—15 ”	30%
” ” ” 16—20 ”	40%
Dela 20 de repetiri în sus	50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 13 Mai 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Dela cea mai mare fabrică de césornice, zidită din nou

Pateket Comp. in Geneva.

A sosit cel dinteu transport, după desemn, 3000 bucăți de césornice remontoir-chronometru, noue, adevărate de Geneva, în două mărimi pentru domni și dómne. Césornicele sunt bine regulate, se dă garanție pe 5 ani, au mecanismu patentat de nichel cu 24 rubine, capacele gravate fin de aur de 18 carate. Sunt mult mai bune decât césornicele elvețiane, și costă I-a calitate fl. 7; II-a calitate fl. 5; ear césornice cu 3 capace de argint cu figură de aur mecanică, cronometru-ancker de nichel costă I-a calitate fl. 17 și a II-a calitate fl. 14. (Până acum au costat dela fl. 60—100).

Mai departe lanțuri de aur smălțuite de Geneva, cuirasă dublă cu medalion pătrațu, cu 12 fotografii caraghioase, smălțat cu aur de 14 carate, greu de 9 galbeni, costă fl. Sunt mai bune decât alte lanțuri. Tot felul césornice de Elveția, cari arată de sine șiu și datum, și costă numai dela fl. 3 în sus; lanțuri de aur și inele se vënd în rate; totdeodată doritorilor li se trimitt 300 de desemnuri spre a vedea forma și prețulu. Pentru aceste desemnuri să se trimită în mărci 15 cr.

E. SELLINGER Uhren-Allianz aus Genf.

Wien, Adlegasse Nr. 8.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștința on. publică, că s'a finit restaurarea

BĂILORŪ de ABURŪ
de duș și de vane

aflătoare în suburbiul Schei lângă edificiul gimnasiului român și că deschidere va avé loc Joi în 10 (22) Mai 1884.

Băile de vană se pot folosi de publică chiar de Miercuri 9 (21) Mai.

Cu deosebire se recomandă pentru băi reci, cele două bazine nou construite în totă frumșea și corespunzătoare scopului.

Brașov 7 (19) Mai 1884.

Eforia școlilor, proprietară.

Librăria Nicol. I. Ciurcu

Brașov.

Bibliografie. In editura Librăriei Socec & Comp. București a apărut de sub tipar:

„Conferințele Atheneului Român” 1883—1884.

Conferința I. conține: Programul gen. al conf. Atheneului pe anul 1883/84. Discursul de deschidere C. Esarcu. Invățăminte din Istoria patriei N. Ionescu.

II. Relațiunile Franciei cu România sub Ludovic XIV. XV și XVI. V. A. Urechia.

III. Invățămintele din Ist. patriei, continuare la conferința I. de . . . N. Ionescu.

IV. Apocriifele în literatura română Dr. M. Gaster.

V. Partidele într'unu stat constituțional C. Dissescu
Se află de vëndare à 50 cr. Exemplarul (trimis sub bandă 55 cr.) la Librăria Nicol. I. Ciurcu Brașov.

Plastru pentru turiști
al lui L. LUSER.

Unu mijloc sigur și foarte eficace în contra ochiurilor tari de gâină, bătăturilor, așa numita piele tare pe talpa piciorului, în contra negeilor și tuturor asprimelor pielei.

Efectul se garantază:

Prețul unei cutii 60 cr. v. a.

Trimițându-se prin poște se plătesc 10 cr mai mult.

Depositul principal: L. SCHENK, farmacist în Mödling, lângă Viena.

In Brașov se găsește adevăratu la:

I. HORNUNG, farmacist.

Nr. 1753—1884
pretor

Concursu.

Pentru ocuparea postului de forestier comună în Rășinari se publică ađi concursu. Emolumentele împreunate cu acestu postu sunt:

a) 600 fl. v. a. retribuțiune anuală în rate lunare anticipate;
b) 6 stânjeni de lemne de arsu anual în natură.

Doritorii d'a ocupa acestu postu au să dovedescă, afară de cualificațiunea cerută de § 36 alu XXXI G. A. din 1879, că scie perfectu limba română.

Cererile împreună cu actele cuvenite se vor înaintă până la 7 Iunie 1884 oficiului subsemnatu.

Sibi, 12 Mai 1884.

Oficiulu pretorialu.